

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

04. 10. 2019

Do druku nr 3818

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa 3 października 2019 r.

I.dz. 561/KRIA/2019/w

Pani
Agnieszka Kaczmarska
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowna Pani Minister

Poniżej przekazuję uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Opinia została sporządzona w oparciu o analizę projektu przeprowadzoną przez członka Podkomisji Architektury, Urbanistyki i Planowania Przestrzennego działającej przy Krajowej Radzie Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, architekta IARP Teobalda Jałyńskiego.

Wprowadzenie do ustawy Prawo geologiczne i górnicze rozdziału 1A, dotyczącego wydobywania węgla kamiennego i węgla brunatnego ze złóż o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej może zostać uznane za naruszenie samorządności lokalnej, jak również stoi w sprzeczności z polityką dekarbonizacyjną oraz ochrony światowego klimatu. Z uwagi na materię będącą przedmiotem rozstrzygnięć ustawodawca powinien również uwzględniać prawo lokalnych społeczności do bezpiecznych warunków zamieszkania, a którego zabrakło w przedstawionej propozycji zmiany ustawy.

Opiniowany projekt, zwany również „specustawą górniczą” wprowadza mechanizm „obejścia” udziału społeczeństwa w konsultacjach dotyczących potencjalnych zmian krajobrazowych, inwestycyjnych oraz ekonomicznych związanych z dopuszczeniem do eksploatacji górniczej nowych terenów oraz potencjalnej możliwości zablokowania inwestycji przez podmioty narażone na uciążliwe sąsiedztwo oraz radykalne pogorszenie warunków środowiskowych. Argument, uproszczenia procedur administracyjnych, nie może opierać się na ograniczeniu, a nawet wyrugowaniu z postępowania zainteresowanych stron.

Zakres terytorialny działania specustawy jest zdefiniowany. Może on dotyczyć jedynie obszaru szeroko rozumianego Śląska, Lubelszczyzny, Wielkopolski i Mazowsza, czyli obszarów, na których występują ww. złoża. Obszary te już obecnie doświadczają znaczącej uciążliwości sąsiedztwa górniczego i doskonale rozumieją, gdzie kryją się niebezpieczeństwa pójsčia na skróty. Nie przypadkiem, już dzisiaj wszędzie tam, gdzie mają powstać nowe zakłady górnicze lub eksploatacja ma być rozszerzona na nowe obszary, opór społeczny jest bardzo silny. Mieszkańcy podnoszą bowiem realne zagrożenie dla substancji mieszkaniowej oraz dramatyczne pogorszenie stosunków wodnych, co w obecnej dobie jest zagrożeniem dla ich podstawowych i żywotnych interesów.

Zasięgnięcie opinii właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w zakresie polityki przestrzennej gminy oznacza tylko tyle, że opinia ta znajdzie się w aktach sprawy, bez realnych skutków dla podejmowanych decyzji. Ustanowienie obszaru specjalnego przeznaczenia przenosi całość

postępowania na obszary, na których społeczności lokalne nie będą miały żadnego wpływu na podejmowane, ostateczne decyzje. Do tej pory, w toku postępowania zmierzającego do wydania koncesji, gminy miały możliwość zagwarantowania sobie poszanowanie ich interesów oraz interesów mieszkańców. W sytuacji, gdy jej wydanie odbywa się w specjalnym trybie, nie ma mowy o ochronie ładu przestrzennego i racjonalnej polityce gminy. Wykluczenie uzgodnień na szczeblu lokalnym znajduje odzwierciedlenie w art. 42 m ust. 2 projektu ustawy, natomiast art. 42 m ust. 5 i dalsze mogą wskazywać na niezrozumiały pośpiech i uczynienie z procesu koncesyjnego działania gabinetowego, a nie społecznego.

Powyższe uwagi odnoszą się jedynie do projektu ustawy jako całości. Odrębnej analizy prawnej i merytorycznej wymagają poszczególne zapisy szczegółowe. Ponieważ kwestionowany jest cały projekt zmiany, w razie potrzeby analiza taka zostanie przedstawiona w terminie późniejszym.

Z wyrazami szacunku,

Wojciech Gwizdak, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Rady Izby Architektów RP